

Gra dotycząca ubóstwa: ubóstwo i nierówności społeczne

Grupa docelowa/ grupy docelowe:	Uczennice i uczniowie od 7. roku nauki szkolnej
Cel:	Dyskusja na temat ubóstwa i innych form nierówności społecznych
Metoda:	Zmiana perspektywy
Czas trwania:	Jedna jednostka lekcyjna
Materiały:	Opis roli dla każdego ucznia/każdej uczennicy i odpowiednia ilość miejsca, by móc się swobodnie poruszać do przodu
Uwaga:	<p>Niniejsze ćwiczenie zostało nam udostępnione przez Birgit Meinhard-Schiebel. Źródło: magazyn „polis aktuell”: Ubóstwo w Austrii (Armut in Österreich). Nr 3, 2006, Str. 13-15, Wyd.: Centrum polis – nauka polityki w szkole (Zentrum polis – Politik Lernen in der Schule), Hessgasse 1, 1010 Wien, Tel. 01/42 77-274 44, service @politik-lernen.at, www.politik-lernen.at</p> <p>Ćwiczenie zostało zaadoptowane z publikacji Rady Europy „Compass. A Manual on Human Rights Education with Young People (Council of Europe Publishing, 2. wydanie, 2003): pełna wersja “Compass” w językach angielskim, francuskim, rosyjskim i arabskim jest dostępna online na stronie Rady Europy: www.coe.int/hre</p>

Ćwiczenia > Gender w pracy zawodowej / Specjalizacje > praca edukacyjna, z młodzieżą i praca socjalna > Gra dotycząca ubóstwa

Opis:

Ćwiczenie można przeprowadzić także na wolnym powietrzu, w spokojnym otoczeniu.

Na początku ćwiczenia w klasie powinna panować spokojna atmosfera. Można pomóc w tym, puszczając w tle spokojną muzykę.

Proszę teraz przydzielić każdej uczennicy i każdemu uczniowi przypadkowo wybraną kartkę z opisem roli. Wszyscy powinni zachować dla siebie zawartość kartek i nie pokazywać ich nikomu. Proszę teraz poprosić uczniów i uczennice o zajęcie miejsc (o ile to możliwe, na ziemi), przeczytanie kartek i wcielenie się w tę rolę. W celu wsparcia uczniów można odczytać niektóre z poniższych pytań. Po każdym pytaniu proszę zrobić przerwę, aby uczennice/uczniowie mieli czas przemyśleć je i stworzyć sobie obraz roli i życia odgrywanej osoby.

Pytania

- Jakie było twoje dzieciństwo? Jak wyglądał twój dom? W co się bawiłeś/-aś? W jaki sposób twoi rodzice zarabiali na życie?
- Jak teraz wygląda twoje życie? Z jakimi ludźmi masz kontakt? Co robisz rano, po południu, wieczorem?
- Jakie są twoje warunki życia? Gdzie mieszkasz? Jaką kwotę miesięcznie dysponujesz? Jak spędzasz czas wolny? Co robisz podczas urlopu/wakacji?
- Co sprawia ci przyjemność? Czego się obawiasz?

Teraz uczennice i uczniowie ustawiają się obok siebie w rzędzie, jak na linii startu. Ważne, aby cały czas zachowywali ciszę i nie wyszli z ról.

Proszę wyjaśnić uczniom/uczennicom, że teraz zostanie odczytana lista sytuacji/zdarzeń. Zawsze, kiedy będą mogli na przeczytane pytanie odpowiedzieć twierdząco, powinni przejść o krok do przodu. W innym przypadku powinni pozostać na miejscu.

Ćwiczenia > Gender w pracy zawodowej / Specjalizacje > praca edukacyjna, z młodzieżą i praca socjalna > Gra dotycząca ubóstwa

Proszę odczytać opisy sytuacji, jeden po drugim. Po każdej wypowiedzi należy zrobić krótką przerwę, aby uczennice/uczniowie mieli czas na ruch do przodu i rozejrzenie, jakie pozycje zajmują inni.

Po odczytaniu ostatniej sytuacji powinni przyjrzeć się swojej pozycji końcowej. Jak daleko doszli i jak się to ma do pozycji osiągniętych przez innych? Zaczynając od osoby, która doszła najdalej, wszyscy czytają po kolei opisy swoich ról. Następnie na forum klasy formują na ziemi krąg. Przed rozpoczęciem dyskusji należy dać młodzieży czas na ochłonięcie i wyjście z roli.

Dyskusja

Należy zacząć od błyskawicznej rundy, w czasie której każdy dostaje szansę powiedzenia krótko, o tym, co właśnie się działo i jak odebrał ćwiczenie. Nie powinno przy tym dojść do wywiązania się dyskusji, każda wypowiedź pozostaje nieskomentowana (szczególnie ważne jest, aby także prowadzący nie krytykował wypowiedzi, choćby gestem czy pomrukiem). Ten, kto nie ma ochoty komentować, mówi po prostu „dalej”.

Teraz proszę przedyskutować z uczniami następujące pytania:

- Jakie uczucie towarzyszyło przesuwaniu się o krok w przód – albo przymusowi pozostania na miejscu?
- W którym momencie osoby, które często mogły poruszać się w przód, zauważyły, że inni zostają w tyle?
- Czy ktoś miał od czasu do czasu uczucie, że jego/jej postać miała ograniczone podstawowe prawa człowieka? Jakie były konkretne tego przykłady?
- Jak łatwo/trudno było wczuć się w konkretne role? Czy ktoś odgrywał rolę, przypominającą mu prawdziwą osobę, którą znał?
- Które z postaci najsilniej były dotknięte biedą? Które najmniej? Jakie były przyczyny biedy lub dobrobytu?
- Czy to ćwiczenie odzwierciedla prawdziwą sytuację w społeczeństwie? W jaki sposób?

Ćwiczenia > Gender w pracy zawodowej / Specjalizacje > praca edukacyjna, z młodzieżą i praca socjalna > Gra dotycząca ubóstwa

Kontynuacja pracy:

Proszę konkretniej przyrzeć się pojęciu biedy. Co rozumiemy pod tym pojęciem? Czy jego znaczenie jest różne w zależności od różnych warunków społecznych? (Czy np. istnieje różnica w pojmowaniu tego pojęcia między Austrią a Nigerią?) W jakiej formie bieda istnieje w Austrii? Jakie są jej przyczyny? Jakich grup ludności najbardziej dotyka? Jak w ogóle jest możliwe, że w bogatym kraju, takim jak Austria, ludzie żyją w biedzie? Co można konkretnie zrobić przeciwko biedzie w Austrii? Czy sama pomoc finansowa rozwiąże problem w każdym przypadku? Jakim dotkniętym biedą grupom jest najłatwiej a jakim najtrudniej pomóc? Kto ma możliwość zadziałać? Co mogą samodzielnie zrobić uczniowie/uczennice?

Uczniowie/uczennice mogą na koniec dostać zadanie, aby samodzielnie zgłębić temat. Mogą np. poszukać raportów na temat biedy w mediach, albo nawiązać kontakt z organizacjami, które przeciwdziałają biedzie.

Uwagi:

Nie jest wykluczone, że ten czy ów z uczniów/uczennic osobiście dotknięty jest problemem biedy. Proszę wziąć to pod uwagę przy organizacji ćwiczenia, a więc, proszę np. unikach podania opisu roli, który zbyt mocno zbliżony jest do realiów życiowych tej osoby. W ogóle należy starać się o dopasowanie indywidualne opisów ról do wiedzy i sytuacji życiowej uczniów.

Opisy sytuacji

- Nigdy jeszcze nie miałaś/-eś problemów finansowych.
- Masz porządne mieszkanie z telefonem, dostępem do Internetu i TV kablowej.
- Masz poczucie, że w Austrii respektowana jest twoja mowa, religia i kultura.
- Masz poczucie, że twoje zdanie w kwestiach politycznych i społecznych liczy się i wyrażając je zostaniesz wysłuchany.
- Inne osoby proszą cię o radę w różnych sytuacjach.
- Nie boisz się, że zatrzyma cię policja.

Ćwiczenia > Gender w pracy zawodowej / Specjalizacje > praca edukacyjna, z młodzieżą i praca socjalna > Gra dotycząca ubóstwa

- Wiesz, dokąd możesz zwrócić się po poradę lub pomoc.
- Nigdy jeszcze nie miałaś/-eś poczucia, że jesteś dyskryminowany/-a z uwagi na pochodzenie.
- Jesteś dobrze ubezpieczony na wypadek choroby lub wypadku.
- Możesz raz do roku wyjechać na zagraniczny urlop.
- Możesz w każdej chwili zaprosić do domu przyjaciół na kolację czy obiad.
- Jesteś zadowolony/-a z życia, które prowadzisz.
- Masz poczucie, że możesz wybrać taką drogę wykształcenia/zawodową, która najbardziej ci odpowiada.
- Nie obawiasz się, że możesz zostać na ulicy zaczepiony/-a lub zaatakowany/-a.
- Jeśli chciałbyś/chciałabyś tego, masz duże szanse kiedyś sprawować ważną funkcję polityczną.
- Możesz brach udział w międzynarodowych seminariach za granicą.
- Możesz sobie pozwolić na kino co najmniej raz w tygodniu.
- Nie martwisz się o przyszłość twoich dzieci.
- Możesz kupować nowe ubrania co najmniej raz na trzy miesiące.
- Masz uczucie, że twoja wiedza i umiejętności są doceniane w społeczeństwie, w którym żyjesz..
- Masz prawo brach udział w wyborach federalnych (do Rady Federalnej – Nationalrat) i samorządowych (do Rady Gminnej - Gemeinderat).
- Masz możliwość korzystania z Internetu, kiedy tego potrzebujesz.
- Myślisz o przyszłości optymistycznie.

Ćwiczenia > Gender w pracy zawodowej / Specjalizacje > praca edukacyjna, z młodzieżą i praca socjalna > Gra dotycząca ubóstwa

Opisy ról

1. Masz 15 lat i mieszkasz wspólnie z rodzicami i siódmką rodzeństwa w małym mieszkaniu w Linz. Twoja mama pracuje jako kasjerka w supermarkecie, ojciec jest bezrobotny.
2. Jesteś siedemnastoletnią dziewczyną somalijskiego pochodzenia. Niedawno przybyłaś do Austrii jako uchodźca i niemal nie umiesz pisać i czytać.
3. Jesteś dobrze wykształconym inżynierem z Iraku i austriackim azylantem. Niemal nie znasz niemieckiego i zarabiasz jako sprzedawca gazet.
4. Jesteś samotną matką z trójką dzieci. Pracujesz w pralni.
5. Jesteś dwudziestoczteroletnią uchodźcą z Czeczenii i mieszkasz w obozie dla uchodźców w małej miejscowości w Alpach.
6. Jesteś przewodniczącym komórki młodzieżowej Austriackiej Partii Ludowej w obrębie twojego landu. Twój rodzice mają średniej wielkości fabrykę tekstylną.
7. Jesteś córką irackiego ambasadora w Wiedniu.
8. Jesteś na emeryturze, wcześniej pracowałeś w fabryce obuwia.
9. Masz 83 lata i rentę na najniższym krajowym poziomie.
10. Jesteś bezdomnym 27 – latkiem.
11. Jesteś niepełnosprawnym młodym mężczyzną i poruszasz się wyłącznie na wózku
12. Masz 16 lat i przygotowujesz się do zawodu mechanika samochodowego.
13. Masz 20 lat i jesteś studentem. Studia finansujesz pracą kelnera i podobnymi dorywczymi pracami.
14. Jesteś córką dyrektora banku. Studiujesz na Akademii Ekonomicznej w Wiedniu.

Ćwiczenia > Gender w pracy zawodowej / Specjalizacje > praca edukacyjna, z młodzieżą i praca socjalna > Gra dotycząca ubóstwa

15. Jesteś nielegalnym mołdawskim imigrantem.
16. Jesteś synem chińskiego imigranta, do którego należy popularna sieć barów szybkiej obsługi.
17. Masz 53 lata. Z żoną prowadziliście małą stolarnię, która właśnie splajtowała.
18. Jesteś partnerką uzależnionego od heroiny młodego artysty.
19. Właśnie skończyłaś/-eś szkołę hotelarską i szukasz pracy.
20. Jesteś 19-letnim synem górnika.

Źródła:

polis aktuell: Armut in Österreich. Nr 3, 2006, str. 13-15

Wyd.: Zentrum polis - Politik Lernen in der Schule, Heßgasse 1, 1010 Wien

Tel. 01/42 77-274 44, service@politik-lernen.at, www.politik-lernen.at